Η 25Η ΜΑΡΤΙΟΥ, ΑΜΑΡΑΝΤΟΣ ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΝ ΔΙΗΓΗΜΑ

ΕΠΙΣΤΡΑΤΕΥΣΙΣ - ΠΟΛΕΜΟΣ

«Εἷς οἰωνὸς ἄριστος...»

ΤΟΥ κ. ΑΛΕΚΟΥ ΛΑΔΩΝΟΣ

Β'. (Τελευταῖον)

Ἔτσι ἔφτασαν στὰ Μαζέϊκα. Ἐκεῖ εἶχαν συγκεντρωθῆ ὅλοι οἱ ἐπιστρατευόμενοι τῶν τέως Δήμων Λευκασίας καὶ Κλειτορίας. Πειθαρχικοί, περήφανοι, σὰν νὰ πήγαιναν στο πανηγύρι, ἔφυγαν ἕξη ὧρες πεζοποροῦντες κι' ἦ-θαν στὰ Καλάβρυτα. Ἐκεῖθεν εἰς Ἀθήνας εἰς Ἰ Μεραρχίαν, ἥτις κατὰ τὰς πολεμικὰς ἐπιχειρήσεις ὠνομάσθη καὶ «Σιδηρᾶ Μεραρχία».

Εἶναι γνωστὴ πλέον ἡ περαιτέρω δρᾶσις. Ὁ ἐχθρός, ἰσχυρός, κραταιός, τοὺς ἐπεριμένε στὰ ὀχυρὰ ὀψώματα τῆς Μελούνας. Ἐπίστευε τὸν ἑαυτόν του ἀήττητον. Μὲ εἰρωνεία, ἔβλεπε τοὺς λίγους δικούς μας στὸ Θεσσαλικὸ κάμπο κάτω ἀπὸ τὰ πόδιά του. Μὰ οἱ Σταυραετοί μας Ἐκεῖνοι δὲν ἐπολέμησαν στὴ Μελούνα. Τὴν σάρωσαν σὰν σίφωνας! Ἐπέταξαν τότε ἀπὸ πάνω της καὶ βρέθηκαν στὸ Σαραντάπορο.

Ἡ ἀλαζονεία τοῦ ἐχθροῦ πέφτει καὶ πανικόβλητος ὀχυροῦται στὰ ἄγρια ἐκεῖνα στενωπὰ τοῦ Σαρανταπόρου. Οἱ δικοί μας μὲ τὶς χαλύβδινες ψυχές τους, τὸν κυνηγᾶν κι' ἀπ' ἐδῶ καὶ τὸν ἀναγκάζουν νὰ συγκεντρωθῆ στὰ Γιαννιτσᾶ. Ἐκεῖ τὸν χτύπησαν κατακέφαλα καὶ τ' Ἀηδημητρίου κιόλας εἶχαν μπῆ στὴ Θεσσαλονίκη. Ἐλειτουργήθησαν στὴν ἐκκλησία του! Ἀπ' ἐκεῖ, ἐπῆγαν νὰ ἐλευθερώσουν τὰ Γιάννενα. Τὸ Μπιζάνι ἀθίστατο ἀκόμα. Σὲ μιὰ ἔφοδο, ποὺ ἔπρεπε νὰ ἀνέβουν ἄγρια βραχωμένα καὶ πολυχιονισμένα πλάγια, ὁ Θανάσης τοῦ γέρο-Καραφλοῦ ἀνέβη πρῶτος στὸ ὕψωμα. Ἐκαβάλησε τὰ κατσάβραχα, δρασκέλισε τὰ χιόνια καὶ βρέθηκεν ἕξαφνα μέσα στὴν ἐχθρικὴ κανονιοστοιχία. Σκοτώνει τὸν Τοῦρκο πυροβολητὴ καὶ τὸ γεμιστή του. Οἱ ἄλλοι τὸ βάλανε στὰ πόδια! Ὁ Θανάσης ἀγκαλιάζει τὸ ἐχθρικὸ πυροβόλο, ποὺ ἔγινε πιὰ δικό του. Σφαῖρα ἐχθρικὴ τὸν βρίσκει στὸ κεφάλι. Ἐπρόφτασε καὶ τοὺς ἐφώναξε: «Κι' ἂν μὲ σκοτώσατε, τὸ κανόνι σᾶς τὸ πῆρα...» Ἐξεψύχισε, ἀγκαλιασμένος στὸ κανόνι. Ὁ ἐχθρὸς τὸ πῆρε πεῖσμα καὶ κάνει ἀντεπίθεσι. Τί τιτανομαχία, ἐπηκολούθησε γόρω ἀπ' τὸ κανόνι καὶ τὸ πτῶμα τοῦ Θανάση! Ὁ ἀδελφὸς τοῦ Θανάση, ὁ Μιχάλης, ποὺ ἔφθασε κι' αὐτὸς ἀμέσως μαζὶ μὲ τοὺς ἄλλους μαχητές μας, σὰν λιοντάρι ἐπολέμησε τὸν ἐχθρὸ γιὰ νὰ νικήση καὶ νὰ ἐκδικηθῆ τὸ θάνατο τοῦ ἀδελφοῦ του. Ὁ Πάτροκλος ἐκεῖ ψηλὰ ἔμεινε ἑκστατικὸς κι ὁ ἡμίθεος Ἀχιλλεύς, ὁ ἀνδρεῖος κι' ἀτρωτος βασιληᾶς τῶν Μιρμηδόνων τῆς Ἰλιάδος τοῦ Ὁμήρου, ἐταπεινώθη μπροστὰ στὴ τιτανομαχία, ποὺ ἔγινε γιὰ τὸ κανόνι καὶ τὸ πτῶμα τοῦ Θανάση. Ὁ Ἀχιλλεὺς ἦταν ἀτρωτος, ἡμίθεος βασιληᾶς. Ὁ Θανάσης ἦταν ἕνας ἀσημος χωρικός, αἰγοβοσκός, παιδὶ αἰγοβοσκοῦ. Μὰ, μὲ τὸ θάνατό του ἐπέρασε σ' ἀξία τὸν ἔνδοξο Ἀχιλλέα.

Εἶναι ὁ τόπος θριαμβευτής! Εἶναι τὸ γένος τῶν Ἑλλήνων ποὺ πάντα ἡμιθέους γεννᾶ! Ὁ Ἀχιλλεὺς κι' ὁ Πάτροκλος οὐράνια, ἀσφαλῶς θ' ἀγκαλιασαν τὸν Θανάση καὶ τὸν ἔχουν εἰς τὸ μέσον των. Γιατὶ τάχα, δὲν εἶναι ἀδέρφια, δὲν εἶναι Ἕλληνες; Τὸ ἂν ὁ Ἀχιλλεὺς ἦτανε Βασιληᾶς κι' ὁ Θανάσης παιδὶ τῆς στάνης καὶ τοῦ βουνοῦ, δὲν ὑπάρχει καμμιὰ διαφορά, γιατὶ μέσα στὶς φλέβες τους, ἔτρεχε τὸ ἴδιο Ἑλληνικὸ αἷμα κι' ἐκόχλαζε τὸ ἴδιο πατριωτικὸ συναίσθημα.

Οἱ δικοί μας ἐνίκησαν, ἐπῆραν τὸ κανόνι καὶ τὸ βάφτισαν «Θανασοῦ». Ὁ Μιχάλης ἐφίλησε γιὰ τελευταία φορὰ τὸ αἱμόφυρτον πρόσωπον τοῦ ἀδερφοῦ του καὶ τὸν ἐνταφίασεν ἐκεῖ κι' ἀκόμα ἐκεῖ μένει. Ὁ Μιχάλης ἀπὸ τὴ πάλη μέσα στὴ φωτιὰ τοῦ πολέμου, εἶχε γίνει κάθιδρως κι' ἄς ἔκανε κρύο τρομερὸ καὶ τὸ χιόνι στρῶμα. Στὸ νωπὸ τάφο τ' ἀδερφοῦ του, ἐγονάτησε κι' ἐπροσευχήθη ἕνα τέταρτο τῆς ὥρας. Ρεῦμα παγεροῦ ἀέρα ἐπάγωσε τὸν ἱδρῶτα στὸ σῶμα τοῦ Μιχάλη, Σὲ λίγο ἀρρώστησε. Πυρετὸς ὑψηλός, πλευρίτιδα. Διεκομίσθη στὴν Ἀθήνα, κατὰ διαταγὴν τοῦ Διοικητοῦ του γιὰ καλλυτέρα θεραπεία. Μά, ὅμως. τίποτα. Ἐπέθανε σὲ λίγες ἡμέρες στὸ ἐκεῖ Νοσοκομεῖο. Ἔτρεξε καὶ ἦρε τὸν ἀδελφό του στὰ οὐράνια· δὲν ἤθελαν νὰ χωριστοῦν...

Ὁ πόλεμος τελείωσε νικηφόρος. Κτυπήθηκεν ὁ Τοῦρκος, κτυπήθηκεν ὁ ἄπιστος Βούλγαρος. Τόσοι ἑλληνικοὶ τόποι ἀπηλευθερώθησαν καὶ τόσοι ἀδελφοί μας Μακεδόνες, Θρᾶκες, Ἠπειρῶτες καὶ Νησιῶτες ἐλυτρώθησαν ἀπὸ τόσων χρονῶν σκλαβιά. Οἱ χωριανοὶ ἐγύρισαν περήφανοι στὸ χωριὸ μας. Ἔλειπαν ὅμως τέσσαρες. Τὰ δυὸ παιδιὰ τοῦ γέρο Καραφλοῦ, ὁ Θανάσης μὲ τὸ Μιχάλη, καὶ τὰ δυὸ παιδιὰ τοῦ Νικόλα τοῦ Παναγούλια, ὁ Ντῖνος μὲ τὸ Σπῦρο, ποὺ ἔπεσαν στὴ μάχη τοῦ Κιλκὶς ἀπὸ σφαῖρες Βουλγαρικές. Κι' οἱ δυὸ αὐτοὶ πατέρες δὲν εἶχαν ἄλλα παιδιὰ ἀρσενικά. Εἴχανε κι' ἔμειναν ὁ καθένας μ' ἕνα κορίτσι. Ὁ γέρο-Καραφλὸς μὲ τὴν Παρασκευὴ κι' ὁ γέρο-Νικόλας μὲ τὴ Θανάσω. Οἱ νικηταί, ποὺ γύρισαν στὸ χωριό, δὲν ἠῦραν καὶ τὴ προσγιαγιά μου, τὴ Γιωργούλα, ποὺ μὲ τόση χαρά, εὐχὲς καὶ ὁδηγίες τοὺς κατευόδωσε κι' ἐχόρεψε μαζί τους τὸ τελευταῖο τους χορό. Τὸ βράδυ στὶς 17 Γενάρη τοῦ χρόνου τῶν ἀπελευθερωτικῶν ἐπιχειρήσεων, παρεπονέθη ὅτι εἶχε πονοκέφαλο. Ὡς τὸ πρωΐ, ἐπέθανε. Ἔφυγεν ὅμως εὐχαριστημένη, γιατὶ ἔμαθε ποὺ πήραμε τὴ Θεσσαλονίκη κι' ὁ ἐχθρὸς κυνηγιέται ἀπὸ παντοῦ. Ἔμεινε τόσο ἀργὰ στὴ ζωὴ κι' ἔφυγε σὲ τέτοιο εὐτυχισμένο χρόνο, Ἴσως γιὰ νὰ πάρη τὰ σχαρίκια Ἐκείνων, ποὺ εἶχαν φύγει γιὰ τὸν ἄλλο κόσμο, χωρὶς νὰ προφθάσουν νὰ ἰδοῦν πραγματοποιημένον τὸν ἐθνικόν των πόθον.

Ὁ παποῦς μου ἐπῆγε νὰ συλλληπηθῆ τὸν παληὸ του φίλο καὶ σμίχτη γέρο — Καραφλὸ γιὰ τὰ παιδιά του, ποὺ πέσανε στὸ Μπιζάνι. Τὸν ἦρε στὸ σπίτι του σκεπτικὸν καὶ ὄχι δακρυσμένον. Στὸν παππον μου ἐφανέρωσε τὶς σκέψεις του. «Εἶμαι περήφανος γιὰ τὰ παιδιὰ μου, Ἀλέξη. Παλληκάρια ἤσαντε, παλληκαρίσια ἐπήγανε. Ἤτανε γραμμένο ἀπ' τὸ Θεὸ νὰ γίνῃ ἔτσι. Δοξασμένο τ' ὄνομά Του. Τώρα μιὰ σκέψι μὲ βασανίζει: Ναῦρω ἕναν ἄνθρωπο νὰ παντρέψω τὴν μονάκριβή μου θυγατέρα. Σόγαμπρο θὰ τὸν πάρω, θὰ τ' ἀφίσω τὴν εὐχὴν μου καὶ τὴν περιουσίαν μου νὰ ζήσῃ καλά. Θέλω τοῦτο νὰ γίνῃ γλήγορα. Βιάζομαι Ἀλέξη νὰ πάω στὰ παιδιά μου. Γιατὶ νὰ ζήσω ἀκόμα; Ἐγέρασα πιά! Ὅ, τι εἶχα νὰ φτιάσω, τὸ ἔφτιασα. Δὲν θὰ φύγω κακοφαρισταμένος. Μὲ καρτεροῦν τὰ παιδιὰ μου μὲ τὴ μάννα τους. Κάθε βράδυ τοὺς γλέπω στὸν ὕπνο μου. Ὁ Θεὸς θὰ μ' ἀκούσῃ καὶ θὰ μὲ πάρῃ».

Κι' ἀλήθεια, δὲν πέρασε πολὺ καὶ ἡ παράκλησίς του εἰσηκοῦσθη. Ἀπὸ τὸ σπίτι τοῦ γέρο—Καραφλοῦ, ἐπῆγε γιὰ τὸν ἴδιο σκοπὸ καὶ στὸ σπίτι τοῦ γέρο — Νικόλα. Τὰ ἴδια λόγια κι' αὐτός, τὴν ἴδια σκέψι εἶχε. Κι' ὁ γέρο — Νικόλας ἐπάντρεψε τὴ κόρη του μ' ἕνα λεβεντόπαιδο ἀπὸ τοὺς νικητές, ποὺ γύρισαν, ἦταν ὅμως γραφτὸ νὰ πεθάνῃ κι' αὐτὸς στρατιώτης τὸ 1918, ὅταν ἐστρατεύθη πάλιν. Ὅλων τώρα τὰ ἱερὰ κόκκαλα, ὅσων ἐμνημόνευσα, ἀναπαύονται κάτω ἀπὸ τὴ γῆ! Ὅπως γράφει κι' ὁ Παπαδιαμάντης, νὰ γιατὶ μοσχοβολᾶ τὸ χῶμα, «τὸ ΧΩΜΑ ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ!!».

ΑΛΕΚΟΣ ΛΑΔΩΝ

ΑΡΧΑΙΡΕΣΙΑΙ

—Συλλόγου Καταστηματαρχῶν Μηχανουργῶν Πατρῶν ἡ «Πρόοδος»

Γενομένων ἀρχαιρεσιῶν τοῦ ἄνω Συλλόγου διὰ τὴν ἐκλογὴν νέου διοικητικοῦ Συμβουλίου ἐξελέγησαν οἱ κάτωθι: Πρόεδρος Δημήτριος Κεκᾶτος, ἀντιπρόεδρος Μιχαὴλ Μπονᾶνος, Γεν. Γραμματεὺς Γεράσιμος Τζωρτζᾶτος, ταμίας Ἀνδρέας Καραντζᾶς, Σύμβουλοι Ἀνδρέας Παπτρόπουλος, Νικόλαος Παπαδέας καὶ Ἀνδρέας Φοῆς.

(Ἐκ τοῦ Γραφείου)

Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς Ἐθνικῆς ἑορτῆς

Ο ΠΟΥΣΚΙΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΜΑΣ

ΤΟΥ κ. ΑΓΓ. ΒΟΥΡΒΑΧΗ

Ὁ ραδιοφωνικὸς σταθμὸς τῆς Μόσχας μετέδιδε τὴν νύκτα τῆς 25ης Μαρτίου 1945 μακρὰν ἐνθουσιώδη ὁμιλίαν ἐπὶ τῷ πανηγυρισμῷ τῆς 25ης Μαρτίου μὲ ἀναμνήσεις ἀπό ὅ,τι ἔγραψε διὰ τὴν ἑλληνικὴν ἐπανάστασιν ὁ μέγας Ρῶσσος ποιητὴς Πούσκιν Ἀλέξανδρος. Ἱσῖος ὁ ποιητὴς αὐτός; Εἷς ἐκ τῶν μεγαλυτέρων τοῦ Βορρᾶ ποιητῶν ποὺ θαυμάζεται ἡ δύναμις τοῦ στίχου, ἡ ἀκρίβεια τῆς ἐκφράσεως καὶ ἡ ἐναρμόνισις τοῦ βλωσσικοῦ ὕφους».

Ὁ ποιητὴς ποὺ ἔγραψε τὸν «Αἰχμάλωτο τοῦ Καυκάσου» κ.λ.π.

Ὁ ὁμιλητὴς ἀνέφερε πῶς ἐγνωρίσθη ὁ Πούσκιν μὲ τὸν πρίγκηπα Ἀλέξανδρον Ὑψηλάντην εἰς τὸ Κισνόβιον τῆς Βεσσαραβίας τὸ φθινόπωρο τοῦ 18 0 καὶ πῶς παρηκολουθησε τὴς προετοιμασίες αἱ ὁποῖαι ἐγένοντο τότε ἐκεῖ διὰ τὴν Ἑλληνικὴν Ἐπανάστασιν Καὶ ὁ ὁμιλητὴς συνεχίζων εἶπε: «Ἡ διάβασις τοῦ Προύθου ἀπὸ τὸν πρίγκηπα Ὑψηλάντην καὶ τὸ διάγγελμά του διὰ τὴν ἀνάστασιν τῆς Ἑλλάδος ἀπὸ τὸν θρυλικὸν φοίνικα προεκάλεσε βαθεῖαν αἴσθησιν εἰς ὅλους τοὺς φιλελευθέρους καὶ φιλέλληνας καὶ εἰς τὸν Ποῦσκιν ἰδιαιτέρως ποὺ ἀφιέρωνε τοὺς πρώτους του στίχους γιὰ τὴν Ἑλλάδα.

Γυπάζω τὴ μάχη»
Καὶ μὲ θέλει τῶν ὅπλων ἡ
| λαγγή.

Σ' ἕνα ἐπιστήθιό του φίλο ἔγραφε:

«Ὅλες οἱ σκέψεις μας εἶναι ἐστραμμένες πρὸς τὴν Ἑλλάδα. Εἰς τὴν Ὀδυσσὸ πλήθη Ἑλλήνων ἀγοράζουν ὅπλα καὶ σπαθιά. Ὅλοι μιλοῦν γιὰ τὸ Θεμιστοκλῆ, τὸ Λεωνίδα, τὴν ἑλληνικὴν ἀρχαιότητα».

Στὶς 11 Μαρτίου τοῦ 1821 σὲ μιὰ ἐκκλησία τοῦ Ἰασίου ἔγινε δοξολογία κατὰ τὴν ὁποίαν ηὐλογήθησαν ἀπὸ τοὺς ἱερεῖς ἡ σημαία καὶ τὰ ὅπλα τοῦ Ὑψηλάντου.

Ὁ Ποῦσκιν παρέστη καὶ αὐτὸς στὴν τελετή.

«Ὑπέροχες στιγμὲς—γράφει—ἐλπίδων γιὰ τὴν ἐλευθερία». Καὶ ἀφιερώνει καὶ νέους στίχους γιὰ τὸν πόλεμο τῆς ἐκδικήσεως τῶν Ἑλλήνων.

Σ' ἕνα ἄλλο του γράμμα τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, ἀφηγεῖται μιὰ συνομιλία του σὲ κύκλο Ἑλλήνων καὶ τοὺς εἶπε μὲ λίγα λόγια.

«Εἶμαι βέβαιος πῶς ἡ Ἑλλάδα θὰ δρέψῃ δάφνες».

Καὶ γράφει καὶ πάλιν στίχους ἀφιερωμένους στὴν Ἐλευθερία!

«Ἐλευθερία! Μπροστὰ σου θαμπώνουν ὅλα τὰ κάλλη!

Μὲ ἔχεις φλογίσει! Μ' ἔχεις γιὰ πάντα κατακτήσει!

Εἶμαι δικός σου· παντοτεινὰ δικός σου ἐλευθερία!»

Ὕστερα ἀπὸ τὴ μάχη τοῦ Σκουλενίου καὶ τὸ σπαραγμὸ τῶν Ἱερολοχιτῶν ποὺ ἐσήμανε τὸ τέλος τοῦ ἀγῶνος στὴ Μολδοβλαχία, ὁ Ποῦσκιν ἔγραψε στίχους· γιὰ τοὺς πεσόντας, ἀφιερωμένους στὴ μητέρα ἑνὸς ἀπ' αὐτούς.

«Μὴν κλαῖς κι' ἔπεσε σὰν ἥρως, Ἐσὺ δὲν εἶσαι ποὺ τῶδειξες τὸ ματωμένο δρόμο τῆς τιμῆς»;

Ὁ ἐρχομὸς τοῦ Λόρδου Βύρωνος τοῦ μεγάλου καὶ μελαγχολικοῦ Ἄγγλου ποιητοῦ στὴν Ἑλλάδα καὶ ὁ γρήγορος θάνατός του προκαλεῖ βαθειὰ ἐντύπωσι στὸν Ἀλ. Ποῦσκιν ποὺ ἐξυμνεῖ σὲ νέους στίχους του τοὺς τρεῖς ποὺ ἀφιέρωσαν τὴ ζωή τους γιὰ τὴν Ἑλλάδα. στὸν Τυρταῖο, στὸ Ρῆγα Φερραῖο καὶ στὸ λόρδο Μπάϋρον.

Ὁ σταθμὸς μετέδωσε κατόπιν Ἑλληνικὰ σύγχρονα τραγούδια μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ τὸ «Μᾶς χωρίζει ὁ Πόλεμος».

Πράγματι ἀλησμόνητη ἐκείνη ἡ ραδιοφωνικὴ ἐκπομπή... Καὶ σήμερα...

ΑΓΓ. Δ. ΒΟΥΡΒΑΧΗΣ
Γυμνασιάρχης

ΣΥΜΒΟΛΟΝ ΚΑΙ ΠΗΓΗ ΕΛΠΙΔΩΝ

Η ΓΟΗΤΕΙΑ ΤΗΣ ΕΝΔΟΞΟΥ ΗΜΕΡΑΣ

ΤΟΥ κ. ΓΕΡ. ΛΕΚΑΤΣΑ

Εἰς τὰς ἐνδόξους ἡμέρας τῆς τρισχιλιετοῦς ἱστορίας τοῦ Ἑλληνισμοῦ ὑπέρλαμπρον κατέχει θέσιν ἡ 25η Μαρτίου 1821, διότι τότε ἠγέρθη ὁ ραγιᾶς ἐκ τοῦ ληθάργου τῆς δουλείας καὶ ὡς ἔλλην, τιμωρὸς καὶ ἐκδικητής, ἐθεμελίωσε δι' αἱμάτων καὶ θυσιῶν τὸν πανύψηλον σταθμὸν τῆς νεωτέρας Ἑλληνικῆς ἐξορμήσεως καὶ σταδιοδρομίας.

Δὲν εἶναι ἡμέρα νίκης μεγάλης ἢ ἐνδόξων τροπαίων, ἀλλὰ ἡ ἀνατολὴ τοῦ νέου ἑλληνικοῦ βίου, ἀνταξίου τῆς δόξης τῶν ἀρχαίων καὶ τῆς Μεσαιωνικῆς; ὑπερχιλιετοῦς πάλη; πρὸς διάσωσιν τοῦ ἑλληνοχριστιανικοῦ πολιτισμοῦ. Εἶναι τὸ τέρμα τῆς «φοβέρας καὶ τῆς σκλαβιᾶς», καὶ ἡ εὐοίωνος ἀπαρχὴ τῆς τιτανικῆς πάλης; τοῦ Ἕλληνος κατὰ τῶν τυράννων πρὸς ἀνάκτησιν τῆς ἐλευθερίας, δικαιώσιν τῶν ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων καὶ συνέχισιν τῆς πεπρωμένης ἀποστολῆς.

Ὁσονδήποτε καὶ ἂν θελήσῃ τις νὰ μετρήσῃ διὰ τῆς ἀνθρωπίνης δυναμικότητος τὰ αἴτια καὶ ἀποτελέσματα τοῦ ἀγῶνος τῆς παλιγγενεσίας, δὲν δύναται νὰ μὴ θαυμάσῃ τὴν ἐνθαρρυντικὴν γοητείαν τῆς ἐνδόξου ἡμέρας, κατὰ τὴν ὁποίαν ἐδόθη τὸ ἀγγελικὸν ἄγγελμα τῆς ἀνθρωπίνης σωτηρίας πρὸς τὴν Παρθένον καὶ ἀντήχησε τὸ οὐράνιον σάλπισμα «Ἑλλὰς ἀνάστα, χαῖρε» εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ Γερμανοῦ. Ἔκτοτε ἡ ἡμέρα ἐκείνη «λάμπει εἰς τὸν αἰθέρα», προβάλλει εἰς τὸν ὁρίζοντα ὡς; μετέωρον καὶ κατασελαγίζει τὸ στερέωμα μὲ τὴν αἴγλην τοῦ οὐρανίου φωτὸς τῆς θείας εὐμενείας, μὲ τὴν λαμπρότητα τοῦ ἡρωϊσμοῦ καὶ τὴν μεγαλοπρέπειαν τοῦ θριάμβου Μὲ τὸ γλυκὺ καὶ μαγευτικὸν φῶς τῆς χαραυγῆς της «ἐγλυκοχάραζε τοῦ Γένους τὸ ξημέρωμα» καὶ μὲ τὰς χρυσᾶς ἀκτῖνας τοῦ ἡλίου της; ἐσκορπίσθη τὸ βαθὺ σκοτάδι τῆς τυραννίας καὶ ἔφωτίσθη τὸ ἀθάνατον λάβαρον τοῦ Γερμανοῦ, πρὸ τοῦ ὁποίου ἐδόθη ὁ Πανελλήνιος ὅρκος τῆς ἐλευθερίας ἢ τοῦ θανάτου.

Πιστοὶ εἰς τὸν ὅρκον οἱ γενναῖοι μαχηταί, ἅμα δὲ ἐμπνεόμενοι ἐκ τῆς πίστεως, φωτιζόμενοι ἀπὸ τὴν ἐλπίδα καὶ ἀντλοῦντες θάρρος ἐκ τοῦ μέσους κατὰ τῶν τυράννων, διέπραξαν μεγάλα καὶ θαυμαστά, ἔστησαν τρόπαια ἐπὶ τροπαίων καὶ κατέλιπον μνημεῖα δόξης καὶ ἀρετῆς ἐφάμιλλα ἢ καὶ ὑπέρτερα τῶν προγόνων. Οὐδεμία ποιητικὴ φαντασία ἠδυνήθη νὰ ἐξυμνήσῃ ἐπαξίως καὶ οὐδεμία περιγραφὴ νὰ ἀπεικονίσῃ πιστῶς τὰ κατορθώματα τῆς ἀνδρείας, τῆς μεγαλοψυχίας καὶ τῆς καρτερίας, διότι ταῦτα ὑπερέβησαν καὶ τὰ μᾶλλον ἄφθαστα ὕψη παντὸς ἄλλου ἀνθρωπίνου ἡρωϊσμοῦ. Ὁ ἀγὼν πλέον ἔλαβε χαρακτῆρα ἀπεγνωσμένης δραματικῆς πάλης καὶ ὑπερτάτης θυσίας, τῆς ὁποίας ὁ μᾶλλον ἀθάνατος ὁμῶς ὑπῆρξε τὸ Μισολόγγι. Ἐπεῖ ἐτελέσθη ὅ,τι δὲν ἠδυνήθη οὔτε ὁ Σολωμὸς ἐπαρκῶς νὰ ἐξυμνήσῃ μὲ τοὺς Ἐλευθέρους Πολιορκημένους, διότι ἐκεῖ ἡ Ἑλληνικὴ ἀρετὴ ἐξῆλθε τῶν ὁρίων τῆς ποιητικῆς ἐμπνεύσεως. Τὸ ὁλοκαύτωμα τοῦ Μεσολογγίου καὶ ἡ ἀπροσδόκητος ἀναλαμπὴ τοῦ ἀγῶνος διὰ τοῦ Καραϊσκάκη ἔφεραν τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ θριάμβου τῆς ἐλευθερίας διὰ τῶν τηλεβόλων τῶν στόλων τῶν τριῶν Μεγάλων Δυνάμεων ἐν Ναυαρίνῳ, ὅπου δι' εὐρωπαϊκοῦ αἵματος ἀνεγνωρίσθη τὸ δίκαιον τοῦ ἀγῶνος, ἐπεκυρώθη ἡ ἀπόφασις τοῦ Γένους, ἐπραγματοποιήθη ὁ πόθος τῶν Φιλελλήνων καὶ ἐπεβραβεύθη ἑπταετὴς πόλεμος ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας.

Ἔκτοτε ἡ ἔνδοξος ἡμέρα παραμένει τὸ ἐλπιδοφόρον σύμβολον τῶν ἰθικῶν ἀγώνων καὶ τῶν ἀπελευθερωτικῶν προσπαθειῶν. Ἐξ αὐτῆς, ὡς; ἀπὸ ἑστίας θείου φωτὸς φωτιζομένη ἡ Ἑπτάνησος ἠλπισε καὶ ἠγωνίσθη διὰ τὴν ἕνωσίν της καὶ ἡ Κρήτη διὰ τὴν ἀπελευθέρωσίν της. Ἐ-

(Συνέχεια εἰς τὴν 3ην σελίδα)

ΣΤΟΧΑΣΜΟΙ

ΔΡΑΓΑΤΣΑΝΙ

Μέσ' τοὺς θριάμβους καὶ στὰ μύρια ὁλοκαυτώματα, στοὺς κάπνους καὶ στὶς φωτιές, στὶς δάφνες καὶ στὰ αἵματα, φτιάστηκ' ὑπέρλαμπρη καὶ ἡ δικιά του ἱστορία Τριγυρισμένη ἀπὸ δάφνες καὶ ἡρώων πολεμόχαρες φωνὲς (ἐκεῖ κοντὰ στὸ Δραγατσάνι) ἔμειν' ἀθάνατη μέσ' τοῦ καιροῦ τὸ πέρασμα. Χάθηκε ἀνεπάντεχα εὐγενικὴ τῆς νειότης ἡ ἐλπιδοφόρα φλόγα, π ἄφισε τὸ βιβλίο καὶ τὴν πέννα στὸ θρανίο, καὶ πέρνοντας τὸ ὅπλο ποὺ χρειάζονταν τὴ βία νὰ χτυπήσῃ, ἔτρεξε νὰ χαρίσῃ στοὺς ἀσκλάβωτους τὴ λευτεριά. Ἐκεῖ σηκώσαν τῆς πατρίδας τὰ ἡρωϊκὰ παιδιὰ ψηλὰ τ ἀδύναμο κορμί τους, γιὰ νὰ σταθοῦν ἐμπόδιο στὴ βαρβαρότητα.

Ξεκίνησε ἡ νεολαία πλημμυρισμένη ἀπὸ πίστη στὸ μεγάλο σάλπισμα γιὰ τῆς ζωῆς τὸ ὄμορφο ξημέρωμα. Ἐβάδισε γεμάτη θάρρος μέσα στὸν δύσκολο τῆς πάλης δρόμο, ποὺ τὴν ὠδήγησε στὸ θάνατο... Στῆς νειότης τὴν ὁλόθερμη πνοὴ ξαναζωντάνεψε τὸ μεγαλεῖο τῆς Φυλῆς μας, καὶ πῆγε μὲ τοὺς Ἱερολοχίτες τὸ παιδὶ τῆς Σπάρτης, ποὺ ὄωσε στὶς Θερμοπύλες τὴ ζωή του—κι' ἀ ακατεύτηκε μαζὶ ὁ Ἀθηναῖος, ποὺ χάρισε τὴ δόξα τὴ λαμπρὴ τῆς Σαλαμίνας στὴν πατρίδα του... Χωμένος σὲ γιγάντων στήθεια ὁ Θησέας γύμνωσε τὸ σπαθὶ γιὰ νὰ χτυπήσῃ τὸν ματοβαμμένο του ἐχθρό, ἀτρόμητος κι' ὁρμητικὸς—καὶ ὁ νειρεύτηκε νὰ τρέξῃ μέχρι τὴν Ἀθήνα, ὅπως ἐκεῖνος ὁ παληός, καὶ νὰ ταφῇ ὁ τύραννος... Τὰ τρυφερὰ λουλούδια ἐφυτρώσανε πανώρια ἀπ' τὴ χέρσα γῆ. Κι' ἀνοίξανε τὰ ἄνθη τους γιὰ νὰ ρουφήξουνε τὸ φῶς τοῦ ἥλιου, νὰ δώσουνε στὸ σκλαβωμένο τόπο τὴ χαρά, καὶ νὰ χορτάσουνε μὲ τὸ τραγοῦδι τῆς ἀνάστασής τους. Μὰ ὁ διαβάτης, ποὺ ἐπέρασε ἀπὸ σιμά, ἀπ' τὴ σκλαβιὰ τῆς βαρβαρότητάς του τυφλωμένος, τὰ πάτησ' ἀτιεπάντεχα.

Χίλιες φορὲς τὸ Δραγατσάνι ψυχομάχησε. Βουΐξαν τὰ φαράγγια ἀπ' τοὺς ὕμνους ποὺ ταν ἀγαλιασμένοι μὲ τὰν ντουφεκιῶν τοὺς κρότους, κι' ἀ τάντησαν τριγύρω τὰ λαγκάδια στῶν μαχητῶν τὰ ὁλόφλογα τραγούδια. Χαθήκανε οἱ ἥρωες σὲ μιὰ προσπάθεια ὑπεράνθρωπη, νικήθηκαν ἀπὸ τοὺς δυνατούς—κι' ἤτανε ὅλοι τους παιδιὰ μὲ χέρια λεπτοκαμωμένα, ποὺ πόθησαν νὰ δώσουνε τὴ Λευτεριὰ στὴ χώρα, ποὺ τὴ γέννησε... Πέσανε δέντρα καὶ γκρεμίστηκαν οἱ τοῖχοι στὸν ἄνεμο μιᾶς ἄγριας ὁρμῆς. Θόλωσε τὸ μικρὸ ποτάμι ἀπὸ αἷμα ἀγνὸ καὶ βρώμικο, καὶ σκέπασε τὸν ἥλιο ὁ κουρνιαχτὸς τῆς μάχης.

Μερόνυκτα στὸ φύσημα τοῦ ἀνέμου θὰ ψιθυρίζουνε τὰ ἐρείπια τὸ μεγαλεῖο τῆς θυσίας τους τὸ ἄφθαστο—ἐκεῖ στὴ μακρυνὴ Βλαχιὰ—θὰ τριγυρνᾶνε στὰ τσιμπούρια τους τὰ γκρεμισμένα, ἀκούραστες οἱ ἄγιες σκιές τους.

Β. Λάζαρης

25Η ΜΑΡΤΙΟΥ 1821

Στ' ἅρματα ἡ Ρωμιοσύνη. Οἱ Ἀρματωλοί
στ' ἅρματα, στὸ κλαρὶ κι' ἡ κλεφτουριὰ
ἢ θάνατος», ὁλοῦθε ἀντιλαλεῖ. «ἢ λευτεριὰ

Ἠχολογοῦν τὰ σήμαντρα, οἱ καμπάνες
ψέλνουν τοῦ γένους τὸ «Ὡσαννά»!
τώρα ξανὰ
οἱ νικητήριοι ἀντηχοῦν παιᾶνες.

Λουλούδιασαν οἱ κάμποι, οἱ λαγκαδιὲς
πρασίνισαν τὰ βάγια, ἤρθαν τὰ ἀϊδόνια
τὰ χελιδόνια
τὴν Ἄνοιξι μιλοῦνε στὶς καρδιές.

Χριστὸς Ἀνέστη!! Ἀδέλφια, νιοὶ καὶ γέροι
γιορτάζ' ἡ Ἑλλάδα σὰν μιὰ φαμελιὰ
τὴν Πασχαλιὰ
τῆς ἔφερε, τῆς λευτεριᾶς τ' ἀγέρι.

ΒΕΡΑ ΧΑΡΜΗ

ΣΤΑ ΠΕΤΑΧΤΑ

Ἡμέρα πανελληνίου ἑορτασμοῦ ἡ σημερινή.

—Τύμπανα καὶ σάλπιγγες θὰ σημάνουν ἀπὸ πολὺ πρωΐ τὸ ἐωθινὸν τῆς μεγάλης ἡμέρας.

—Κι' ἀργότερα, ἀνὰ τὶς συνοικίες, θὰ ἀκουσθῆ ἡ φασαρία ποὺ κάνουν οἱ καφκιὲς καὶ τὰ γουδοχέρια.

—Γιὰ τὴν παρασκευὴν τῆς πατροπαραδότου καὶ ἑλληνικωτάτης σκορδαλᾶς.

—Πρόκειται περὶ ἐθίμου, τὸ ὁποῖον καὶ ἐφέτος θὰ τηρηθῇ, κατὰ κανόνα.

—Παρὰ τὴν ἔλλειψιν ψαριῶν ἢ τὴν ἀρκετὰ τσιμπημένην τιμήν, εἰς τὴν ὁποίαν ἐπωλήθησαν ὅσα ὑπῆρχαν.

—Ἡ ὑπερεπάρκεια μπακαλάου ἔσωσε καὶ ἐφέτος τὴν κατάστασιν.

—Θαυμάσια